

TOLVAJ VAGYOK

Lopni jövök. Ez az igazság.

Mostanában Szajánban lopok, például Sárától. Mesélem, hogyan.

Minden nap nagyjából két órával az előadás kezdete előtt indulunk el Szabadkáról.

Közeleg az indulás perce, de én még nem végeztem az aznapi zsibi-zsibival, látom, hány óra, be kell fejezni, amit épp teszek, rohanni kell, zuhanyzom, fésülködöm, alapozó (hogy azért már mégse így), felöltözök (de amúgy szépen próbálok, alkalomhoz illően), fülbevaló, egy kis fincsi illat, szól a telefon („itt vagyok a ház előtt”), cipőhúzás, szia a páromnak, és futok ki, be az autóba, indulunk Valiért. Tele a fejem a napi eseményekkel, mi maradt le, mit kellene még, kit hívjak fel az útról, kinek írjak... Úgy tűnik, nincs vége.

De van. Mert amint beülök az autóba, ami Fesztiválra visz, már valami elkezdődik... A tolvajlás előszele.

Felvesszük Valit, és irány Magyarkanizsa, Csóka és végül... Szaján.

Megérkezünk, kiszállok Vali (és Áron, Roli vagy Angéla) mögül az autóból, és már tudom: Sára valahonnan les. Kiszúrja, hogy megjöttünk.

Felhúzzuk a kabátot, nyújtózunk egyet, körülnézünk (ma sincs hideg, ez jó), és lassan odasétálunk a művház előtti lépcsőkhöz. Pillanatokon belül ott van valaki. Például Sára. És kérdi: hozzak valamit? Mondjuk, nem, majd kiszolgáljuk magunkat, ismerjük a járást. De ő erősködik. Hozom! – mondja. És hozza is. Már tudja, kinek mit.

És egész nap sűrőforog. Arcán néha mélyebbek a ráncok, szeme néha pirosabb a fáradtságtól. Azt mondja, azért tűnhet fáradtnak, mert délután aludnia kellett egy kicsit. Szeret aludni, de délután nem szokott, és ha mélyre sikerül, akkor fáradtabban ébred, mint előtte volt.

És most, a szemle idején, nem igazán előnyös az alvásidő... Mondja ezt, és az árnyékos, fáradt szeméből mégis öröm sugárik. Ezt lopom. Ezt az örömet. De nem veszem el, csak lopom, anélkül, hogy tudná. És nemcsak tőle.

Az egész szajáni közösség, a maroknyi ember, aki az egész fesztivál ütőere, mozgatórugója, a nézők, akik velünk kacagnak vagy sírnak, akik velünk együtt szurkolnak az előadások főhőseinek, azok akik megszervezik, elkészítik és elém teszik a vacsorát, a Sűgő iskolás szerzői, a VMMI, a VMMSZ munkatársai, a régi/új zsűritársaim, a fesztivál fellépői és kiszolgálói, mind-mind tolvajjává tesznek engem, mert éjszakánként mi is fáradtan ugyan, de feltöltekezve indulunk vissza, és útközben a lopott mosoly már eggyé olvad velem, és így szenderedek el a hátsó ülésen.

Otthonról megyek haza. És már tőlem is van mit lopni.

Brestyánszki B. Rozi

Csodateremtés

„A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak.”
(Johann Wolfgang von Goethe)

Többféle időszámítás létezik. A január elsejétől december 31-éig tartó, a születésnaptól születésnapig tartó, az iskolakezdéstől iskolakezdésig tartó év... És van a Találkozótól Találkozóig tartó év. Ami nagyon sok vajdasági ember – színjászó, rendező, kellékes, szervező, háttér munkás, lelkes támogató, közönség, szülő... – egész évét keretbe foglalja.

Hogy mi jut eszembe, ha azt hallom, Találkozó? (Találkozó. Igen, ilyen egyszerűen. Mert akinek valaha is köze volt hozzá, csak így emlégeti a Vajdasági Magyar Amatőr Színjászók Találkozóját...) Önzetlenség. Ihletettség. Katarzis. Taps. Munka. Büszkeség. Pálinka. Világmegváltó beszélgetések. Új barátok. Új otthonok. Cinkosság. Összekacsintás. Sűgő. Kává. Díjeső és tapsvihár. Egymásnak örülés. Tiszta-ság. Öszinteség.

Középkiskolásként vettem részt az első Találkozómon, Kupuszinán. Még mindig pontosan emlékszem a lépcsőre, a színpad deszkáinak erezetére, az előadásban használt tömlőből folyó rozsdás víz árnyalatára, a folyosót díszítő pannókon szereplő fényképek némelyikére. És az egész napi izgalomra. Az esemény fontosságára. A zsűri szavaira, ami annyira sokat, az igazságot jelentette nekünk akkor! Meghatározó élmény volt és marad számomra.

Néhány évvel később, már diplomás színművészként a VMMI munkatársa lettem. És az egyik feladatom a Találkozó szervezésében való segédkezés lett. Emlékszem Martina részletes, átfogó, mindenre kiterjedő és mindent átlátó magyarázataira. Annyira könnyedén sorolta fel a kismillió teendőt, a házigazdákkal való egyeztetéstől és a rendezvény meghirdetésétől kezdve a lebonyolításon át egészen a díjakig és a vendégelőadás utáni záróvacsoráig, hogy elhittem: ezt gyerekjáték végigcsinálni! És milyen jó, hogy hittem neki...!

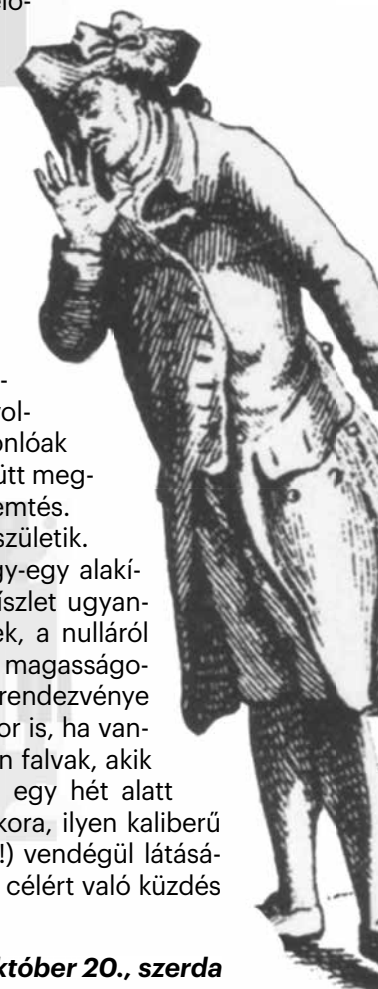
Az első tordai egyeztetésre idegenként érkeztem, próbáltam Martina és Áron szavait, gesztusait figyelni, jegyzetelni, bólogatni, mosolyogni... A következő találkozón már tudták, hogy iszom a kávé. Harmadik alkalommal pedig már a boltos néni is régi ismerősként üdvözölt. A szervezői feladatokat úgy csöpögtették számomra a társak, hogy ne ijedjek meg tőlük, ne roppanjak össze a súlyuk alatt. Közben alakult egy színjászó csoport Tordán – hisz a rendezvény mindig a helyiek előadásával indul! –, és rendező híján innentől én egyengettem színpadi útjukat egy csodás, újdonsült csoportvezető mellett.

Elérkezett a várva várt dátum. És beindult a gépezet. Mindenki tudta a dolgát. Minden zökkenőmentesen zajlott. Magától értetődően. Ha történetek is aprócska hibák, ha le is merült néha bennünk az elem, mindig volt, aki megvarrja az elszakadt függönyt, felmossa a padlót vagy megírja helyetted a *Besűgőt*. Mert Csapatként tudtunk működni. Úgy, hogy erre nem készültünk, ezt nem tanította és nem várta el senki. Ez csendben hömpölyögve alakult ki, valahol a parókia és a Művelődési Ház között, félúton...

És jöttek a Találkozók: a végigbulizott, az agyondolgozott, a pocakos, a hazarohanós, a kiszakadási lehetőség-Találkozók... És mindegyikhez egy-egy Csapat – színjászós, szervezős, házigazdás, zsűris, Sűgős... –, egy-egy időszak, egy-egy életfázis köthető. De amennyire mások, különbözőek voltak számomra, annyira hasonlóak is. Mert egy valami mindenütt megjelent. Az pedig a csodateremtés. Amikor a semmiből valami születik.

Hiszen az előadások, egy-egy alakítás, a kosztümök vagy a díszlet ugyanúgy a semmiből keletkeztek, a nulláról indultak, és jutottak el égi magasságokig, mint egy-egy év újabb rendezvénye egy új helyszínen (még akkor is, ha vannak olyan közösségek, olyan falvak, akik gyakorlott vendéglátók, és egy hét alatt készen tudnak állni egy ekkora, ilyen kaliberű fesztivál (nemis akármilyen!) vendégül látására). A közös akarás, a közös célért való küzdés

A találkozó nem tréfa

szüli az igazi Csapatokat. Amikor mindenkinek egyformán fontos, hogy jól sikerüljön – az előadás, a fesztivál, a kávé, a takarítás, bármi –, amikor mindenki szívesen hoz áldozatot, amikor senki nem akar megúszni, amikor valami megmagyarázhatatlan belső készítés mindennek a motorja, amikor mosolyogva teszi a dolgát mindenki, még ha sokszor köszönetet sem kap cserébe... Néha nagyon nehéz lehet. Néha értelmetlennek, néha kiábrándítóan tűnhet mindez. De szerencsére még mindig vannak olyan (a szó legnemesebb értelmében vett) Megszállottak, Örültek – és legyenek még nagyon-nagyon sokan, nagyon-nagyon sokáig! –, akik időt, energiát nem spórolva évről évre szöveget keresnek, színészeket toboroznak, agyalnak, írnak, rendeznek, próbarendet csinálnak, fát visznek a fűtetlen terembe, kosztümöt varrnak, díszletet barkácsolnak, figurát építenek, kávéfőzést főznek, plakátot ragasztanak, közönséget toboroznak, szívet és lelket pakolnak nagy kanállal mindenbe. Hogy megmelegítsék a közönség szívét. Hogy kiköntsenek, hogy elgondolkodtassanak, hogy megnevettsenek, hogy egy másik világba emeljenek át bennünket.

Hálás vagyok minden előadásért. Minden beszélgetésért. Minden új ismeretségért. Minden elmesélt történetért. Minden meghallgatott ötletért. Minden építő jellegű kritikáért. Minden közös kacagásért. És még annyi, annyi mindenért, amit Töletek kaptam az elmúlt években, kedves Színjátékosok! Köszönöm, hogy alázatot és kitartást tanulhattam tőletek. Hogy elszégyellhettem magam a ti odaadásotokat, önzetlenségeteket látva. Aki nem ismeri ezt a világot, az azt gondolhatja, túlzok, patetizálok, mert az jól mutat egy ünnepi számban. Ti, akik kökeményen megdolgoztok minden színpadi pillanatért, tudom, szintén azt gondoljátok, igazi szerénységgel: túlzok. Nincs miért dicsérni Benneteket. Hiszen csak teszitek a dolgokat! Mert ez nektek is jó...!

Pedig higgyétek el: a tizedét sem mondtam el azoknak a dicsérő és csodáló szavaknak, amiket kellene...!

Szívből kívánom, hogy ilyen erővel, lelkesedéssel, lendülettel, hittel alkossatok tovább, ahogy eddig is tettétek! Őszinte csodálattal öllelek benneteket!

Gigi (Raffai Telečki Ágnes, egykori szervező)

Ünnep és emlékek

Ezekben a napokban is még javában folyik a Találkozó. Az ünnepi. A jubiláris 25. találkozó. Valójában számunkra – amatőr színjátszóknak (Faragó Árpi bácsi előszeretettel használja a műkedvelők kifejezést) – minden fellépés, minden előadásunk ünnep, hiszen a jó előadást a közönség tapssal köszöni meg, s ünnepli az előadókat, az önként vállalt, fáradhatatlan, kitartó munkájukat. Az évente megrendezésre kerülő találkozók pedig lehetőséget nyújtanak az egymással való ismerkedésre, a kapcsolatok, barátságok elmélyítésére, valamint a társulatok közötti együttműködésre, kölcsönös csereelőadásokra. Ünnep minden egyes találkozás, hiszen tudunk egymásnak örülni, egymás munkájának, és persze egymás sikerének is. Nem a riválist, a versenytársat nézzük, látjuk a másikban, hanem igyekszünk tanulni egymástól – ne mondjam, ellesni egy-egy jó megoldást, legyen az akár díszlet tekintetében, akár egy karakter megformálásában.

Úgy érzem, valójában egy nagy család vagyunk, amelyet az elmúlt 25 év közös célkitűzése kovácsolt eggyé egy láthatatlan kapcsolattal. Attól eltekintve, hogy vannak társulatok, akik soha nem találkoztak, de tudnak a másik létezéséről, tevékenységéről. 25 év. Visszalapozva a múlt egyre homályosodó eseményeit, lassan, ízlelgetve, felidézve egy-egy jelenetet, vendégszereplést, a felejthetetlen csirkepaprikást Kupuszinán, egy fellépésről hazautazáskor történő buszfelfordulást, egy-egy „jól végződő” bakit, és a kiérdemelt díjak, a sok „szakmabeli”, s azok által bemutatott előadások, amelyeket volt lehetőségem megnézni, és velük együtt örülni, a számtalan nyíltszíni taps, önfeledt kacagás, az állva tapoló közönség, a zsúfolásig megtöltött nézőterek – mindezeket az élményeket nyújtotta az elmúlt 25 év.

Ma is emlékszem az első Találkozóra, amelyre Csantavéren került sor. Bátortalanul, szinte félve neveztünk be a szemlére, hiszen társulatunk akkor csupán a második színházi évad küszöbén állt, valamint a szövegkönyv jelentős része az általam írt rövidebb-hosszabb paródiákból tevődött össze. Ennek hatására a hetven perces előadásunknak a *Koktél a Kis családban* címet adtuk. Rég volt. Hosszú évek teltek el azóta. A színházi előadások száma pedig szép lassan gyarapodott. Az idejű találkozók szervezői nagyon ötletesen, jól átgondolt és kivitelezett képiállítással állítanak emléket a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátékos Találkozója

25 éves munkásságának. Szemlélődés közben legalább öt színdarabunkra lettem figyelmes, amit a társulatunk az elmúlt negyed évszázad alatt játszott. A *Barlanglakókra*, a *Tűvé-tevőkre*, a *Lúdas Matyira*, az *Ébredj fel, Katámra*, *Hyppolit*, a *Iakájra*.

S talán az elérzékenyülés jelei csillantak meg a szemem sarkában a fényképek által felidézett emlékek kapcsán. Aprólékosan átnézve a rengeteg fényképet a lelkemben mindig fellobbanó örömmérséssel nyugtáztam, amikor egy-egy ismerős társulat által bemutatott színdarabot véltem felfedezni, amit volt szerencsém látni. Azonban az utolsó két tablóhoz érkeztem, szinte ledöbentem. Mellbe vágott a felismerés, a szomorú tudat, hogy miért is nem látom ezeket a régi ismerős társulatokat. Éreztem, gyanítottam, és most végérvényesen tudatosult bennem a valóság, ők már – ki rövidebb, ki hosszabb ideje – nem vesznek részt a szemlén. Többségük megszűnt

dolgozni, létezni. Pedig valamennyien maradandót alkottak, az emléküik belevésődött a nézők, a színházkedvelők, a kollégák tudatába, emlékezetébe. Hiszen hogyan is lehetne elfelejteni Lőrík Giziéket Kisoroszról, Égető Karcsiékat (†) Telecskáról, Krályevácski Eszteréknek a *Szertefoszlott álmok* kiváló előadását Magyarkanizsáról, a nemesmiliticsi jó kedélyű társulatot, Horváth Béláékat Szilágyiról, és nem utolsó sorban Nagy Alekszékat, akik pörgős, ám bravúros *Leszállás(t) Párizsban* hajtottak végre.

Ez is a 25 év része, tartozéka. Akárcsak a nevetés, vagy akárcsak a sírás. A vasárnap délelőtti csendben – miközben ezeket a sorokat írom – harangszó szűrődik be az ablakomon. Hálaadó Istentiszteletre hív bennünket. Ma ünnep van.

A találkozó nem tréfa

AZ ÉLTETŐ LÁNG

Az idő múlásával a művelődési élet fátklyavivőinek a keze is megfárad, elernyed. Az egykoron nagyfényű, utat mutató lángnyelvek is megnyugszanak, és az emlékek hamuja alatt parázslanak tovább. S talán emberek tűnnek el az időben, mignem jönnek egyének az újabb nemzedékek soraiból, akik az *aszalt kezű aggoktól* átveszik, és ismét magasba emelik a nemzetiségünk fennmaradását jelképező fátklyát, amelyben a közösségért való tenni akarás lángja immár újraélesztve, ismét lelkesen lobog.

Szukola Béla, a bácsfeketehegyi Soma színtársulat tagja

Csudabogarak

Sokan úgy vélik, az amatőr színjátész nem az a hétköznapi fajta ember. Nem az a tipikus normális ember. Van benne valami szokatlan, valami furcsa. Van neki valami bogara. Amitől más, mint az átlagember. Olyan... bogaras, na. Izgága. Nem bír magával! Produkálni akarja magát. Hangosabb akar lenni, mint a többiek.

Pedig csak nyitottabb a szíve. Adni akar belőle.

Adni akar valamit. A tanító is adni akar – tudást. Az orvos is adni akar – egészséget. A kofa is adni akar – jófajta tojást. Vannak ilyen szakmák. A művész önmagát adja oda nekünk. Talán ez az igény motoszka az amatőr színészen is. Hogy adjon magából egy darabot nekünk, akik nézzük. A bőrért viszi a vásárra. Hogy attól nekünk hátha jobb lesz. Hátha szebb lesz a világ.

A lelkét teszi elénk. A legszentebbet, a legféltettebb kincsét. Játszik. Felnőtt ember léte-re ott alakoskodik a színpadon. Ügyetlenkedik jobbra-balra. Pedig amúgy tök normális! Hentes, boltos, iparos, két gyereke van. És mégis. Teszi-veszi magát, mint valami naccsága. Fura, nem?

De valami vonz minket, hogy nézzük. Ugyan mit akarhat nekünk mondani?

És beülünk szépen a nézőtérre a falu apraja-nagyjával egyetemben, és nézzük. Ha szerencsénk van, egy idő után elvarázsolódnak.

Nem fáj a dagadt lábunk, nem bosszankodunk a tönkrement mosógépen, nem forr a fejünk a kollégánk miatt, aki helyett

ma is mi húztuk a rövidebet, nem zavar, hogy otthon

nincs elmosva a csetres, és hogy a gyerek kettést kapott számtanból. Valahol máshol járunk.

A századelőn egy pesti polgári lakásban, egy amerikai kávéházban vagy egy bakterház

poros udvarán. Magával ragad a történet, és egyszer csak már

együtt izgulunk a főszereplővel, hogy meglesz-e a tű, kezdődhet-e

a lakodalom, vagy fuccs az egésznek.

Csak akkor vesszük észre, hogy nem voltunk itt, amikor felzúg a taps, és mi is heves tenyércsapkodásba kezdünk.

Ettől azonnal rájövünk, hogy a nézőtérben vagyunk. Csak valahogy máshogy, mint amikor megérkeztünk.

Könnyebben, felszabadultabban, érzelmektől elborítottan... egy másfajta, egy tisztább és gazdagabb állapotban vagyunk, mint előtte. Mosolygunk, és hálásak vagyunk. A csudabogaraknak, akik elénk tárták ezt a másik világot. Olyanfajta hálát érzünk ezért a képzelt utazásért, hogy szinte szeretni kezdjük a játzókat. Egyszerre, a hálával együtt a szeretet kerít hatalmába bennünket. Hazamegyünk, gyorsan elmoszuk a csetrest, hosszú pusztit nyomunk az alvó gyerek homlokára, és másnap mosolyogva nyitunk be a munkahelyünkre.

A 25. amatőr színjátész találkozó alkalomból kívánok minden csudabogárnak, megszállott rendezőiknek, kisegítőiknek és a körülöttük sürgölődő csapattársaknak nagyon-nagyon-nagyon sok hálás tekintetet! Erőt, jókedvet és jó egészséget a folytatáshoz! Köszönjük, hogy bogarasak vagytok! Maradjatok azok.

Szomorú szívvel gondolok azokra a sürgölődőkre, játzókra és rendezőkre, akik már nincsenek itt velünk, akik már fentről nézik ezt a komédiát. Szöllősy Vágó Laci bácsi. Vojtér Ilonka. Tóth János. Gosszé Endre. Maletaški Krisztina és a többiek, ott fenn! Ugye Maguk is, Ti is büszkéek vagytok azokra, akik tovább tolják itt lenni ezt az amatőr szekeret?

Én igen. Vagy nem is úgy mondanám, hogy büszke vagyok. Inkább csodálom őket. Ez a pontosabb.

Hajvert Lódi Andrea

Műkedvelő színjátszás

TÖRKÖLY ISTVÁN HÍVJUK AZ ÉLŐKET, SIRATJUK A HOLTAKAT CÍMŰ KÖNYVÉBŐL

A színjátszás kezdete eddig fellelhető írásos adatok szerint 1909-re vezethető vissza. A *História Domus* akkori krónikása ugyanis a következőket írta be a parókia nagykönyvébe: „A Megváltó kised születésének képekben való érzékeltetésének céljából a plébános ez év karácsonyán úgynevezett Pásztorjátékokat rendezett az iskolás gyermekekkel. Színpadra vitte a betlehemi eseményt, a bibliai előadás egyszerűségével, annak elragadó fenségével.

A sikerült előadás rendezésében közreműködtek még: Nagy Vilmosné, Klobucharich Károlyné, úrasszonyok, Herresbacher József, nyug. igazgatótanító, valamint Tápai János”. A plébánosok névsorából nem nehéz kideríteni, hogy **Herresbacher Dénes** volt a rendező. Feltételezhető, hogy ezeket a pástorjátékokat később is – talán minden évben – rendezték.

Tény, hogy 1935-ben a mi nemzedékünk is – 2. és 3. osztályból válogatott diákok – előadta a pástorjátékok e változatát, karácsonykor. **Sárközi Sándor** rendezte, Herresbacher kamarás úr közreműködésével. Máiig megőriztem a főpróba után készült közös felvételt, a szereplők nevével együtt. Ekkor alakult Szajánban a **Keresztény Tanítás Testülete** nevű egyesület, a hitbuzgalmi élet elmélyítésére, és egy ilyen akció keretében mutatták be a szentté avatott Teréz nővér életét vizsgáló színdarabot. Erre 1933-ban, a Gazdakör színpadán került sor, Sárközi Sándor rendezésében. **Csajkó Annus** visszaemlékezése szerint ebben **Sebők Julis** játszotta a címszerepet. Valamikor a harmincas évek derekán adták elő a *Falusi verebek* című háromfelvonásos vígjátékot, szintén

Sárközi Sándor rendezésében. A két főszerepet Csajkó Annus és **Budai Gyuri** játszotta. Annus egy faluról felkerült pesti cselédlányt alakított, aki beleszeretett egy ott szolgáló, szintén falusi katonába.

Mivel időközben az orvoscsalád (Sötét Julis és Micsiz Pista) örökbe fogadta a cselédlányt, nem egyezett férjhezmenetelével, a szerelmesek öngyilkosságát kíséreltek meg és ez igen murisán végződött.

A 75 éves **Bunford György**, egykori műkedvelő színjátész, énekes és alkalmi rendező, az 1930-as évekig tudott visszaemlékezni: milyen is volt évtizedekkel ezelőtt a „színpadi élet”? A Gazdakörben 1935-ben, 18 éves korában lépett először színpadra, a *Gimesi vadvirágok* című zenés népszínműben. **Gyömbér Illéssel** vőfények voltak. A főszereplő, **Bazsó Pál** (vőlegény) és **Sötét Júlia** (menyasszony) volt. Abban az időben már szokássá vált a vendégszereplés vidéken.

Ám csak a következő, a *Juhászlegény, szegény juhászlegény* című zenés népszínművel mentek Padéra. Akkor még ott nem sokra tartották őket, úgyhogy nem is engedték a Gazdakör színpadán fellépni, hanem a ma is ismert *Ördög-féle kocsmában* vendégszerepeltettek.

Ott is volt egy kis színpad. Hanem hogy milyen sikerük volt: tömve volt a helyiség, és a közönség olyan csöndben hallgatta végig az előadást, hogy

a szereplők lélegzését is lehetett hallani. A közönség is sírt, amikor a juhászlegény elénekelte a címadó nótát és ráborult az asztalra.

Csajkó Anna és Budai György volt a két főszereplő, **Juhász István** volt a kondás, **Bunford Ilona** a kocsmárosné, **Kovács Julis** pedig a királynő. Bunford György és **Kovács János** az alabárdos szerepét

1935 KARÁCSONYÁNAK SZENTESTÉJÉN BETLEHEMI JÁTÉKOK CÍMMEL ELŐADTUK JÉZUS SZÜLETÉSÉT, A KAMARÁS ÚR ÉS A KÁNTOR RENDEZÉSÉBEN, A GAZDAKÖR SZÍNPADÁN.

A RENDKÍVÜL SZORGALMAS MŰKEDVELŐ SZÍNJÁTSZÓK 1938-BAN BEMUTATTÁK A TÉPETT RÓZSA CÍMŰ OPERETTET

játszották. A színdarab zenészeit, szereplőit és egyéb résztvevőit egy közös felvétél is megörökítette. Sajnos ez igen sötét árnyalatú, de jó szemüveggel mégis felismerhető rajta mindenki: Keszég Imre, Juhász (Borbély) Péter, Kovács Pál, Kormányos

József, Bunford Ilona, Löbl Nándor, Kovács Júlia, Kormányos Illés, Kovács János, Égető Júlia, Kabók István, Csajkó Anna, Budai György, Bunford György, Takács Mária, Kabók János, Kósa János. A *Sárgapitykés közlegény* volt a következő zenés színmű, ebben már Bunford Gyuri játszotta a főszerepet.

A második világháború kezdetén, 41/42 telén vágta a legnagyobb fába a fejszét a lelkes színjátszó gárda. Sárközi Sándor, a közkedvelt kántor rendezésében a *Mit susog a fehér akác* című operett bemutatását vette tervbe.

Akkor is rettenetesen nagy tél volt, úgy, hogy **Micsiz Károly**, az egyik szereplő, a *Kremenyákról* lóháton járt be a próbákra. Egyébként is minden darabot a téli hónapokban adtak elő, s az első előadás rendszerint karácsonykor volt. Erre az előadásra teljes két hónapig készültek. Szajánban kétszer vagy háromszor mutatták be, sőt még Padéra is meghívták őket, ezúttal azonban a Gazdakör színpadára!

Az érdeklődés – akárcsak Szajánban – akkora volt, hogy a nézők dugig megtöltötték a termet, de még a kulisszák mögötti minden szabad teret is. Éjjel olyan nagy hóihar támadt, hogy csak másnap jöhettek haza.

Ebben is Bunford Györgynek jutott a főszerep, Egervári földbirtokos megszemélyesítésében, a női főszerepben pedig a népszerű Loli, vagyis Kovács Ilona lépett fel, táncosnőként.

A többi szereplő: Sötét Julis, Csajkó Annus, Lábadi István, Bunford István, Takács Ferenc, Szabó Rózsi, Varga Jolán, Keszég Imre, Sötét Ilona, Bezdán Pál és Sötét Lajos. Különben itt is, mint általában minden darabban, maguk gondoskodtak a megfelelő ruhatárról.

Ezután a háború utolsó előtti évében színre hozták a *Gyöngyvirágos huszárcsákó*, szintén énekes-zenés népszínművet. Ebben is Bunford Györgynek jutott a férfi főszerep, s huszár hadnagyként jelent meg, karddal, csákovával, nyíltszíni tapsot aratva. Micsiz Károly volt a csicskája, **Kabók István** a huszár ezredes, **Pozsár György**, **Süli Lajos** és **Kovács Lajos** huszár közlegény. A nők közül Csajkó Annus, **Sötét Julis** és **Serka Ida** szerepelt, a férfiak közül fellépett még **Bunford István** és **Csömöre Józsi**.

A nagy sikerhez mindenképpen Sárközi rendező nagyfokú zenei hozzáértése és a jól összeválogatott műkedvelők lelkes játéka járult hozzá leginkább. Ám még valami, ami sem azelőtt, sem azóta nem történt meg ezen

a színpadon: a rendező közbenjárása a törökkanizsai Tallián gróftól kölcsönkapták a teljes grófi ruhatárat, korabeli díszmagyar öltözeteket, tisztí egyenruhákat. Micsiz Károly ment el érte, fogatos kocsival.

Pompás képet varázsolt ez a színpadra – és mi tagadás, szép emlékeket idézett a szívekbe... Erre a bemutatóra – meg már az előbbire is – a zsidó gyerekek nagy tánctermeinek, a mai ifjúsági otthon színpadán került sor. Túlzás nélkül állítható: a siker akkora volt, hogy szinte utolérhetetlen, különösen a mai világban.

És ezután következett a háború vége, és vele együtt a még itt maradt és tevékeny régi gárda néhány tagjának utolsó fellépése is.

István Imre visszaemlékezésében egy helyütt azt írja, hogy 1944 őszétől hosszabb időszakra megszűnt a műkedvelő színjátszás a faluban. Rosszul tájékoztatták, hiszen alig két hónappal az oroszok bejövetele után, újra indult az élet a Gazdakör színpadán. A régi gárda, Bunford és Csajkó Anna lelkes közreműködésével, több fiatal műkedvelő toborzásával, valamikor karácsony táján gazdag műsoros estet rendezett: két egyfelvonásos színdarab, magyar nóták és magyar népi táncok szórakoztatták a telt házat.

Egyik színdarabban magam is szerepeltem. A címre azonban már nem emlékszem, mert abban az időben nagyon felgyorsultan követték egymást az események. (Március elején végre megkezdődött a tanítás a kiskindai gimnáziumban – 4. osztályba jártam alig pár nap múlva általános mozgósítás volt, besoroztak katonának; alig kétheti kiképzés után vittek bennünket – több ezer bánáti magyar hadkötelest – a frontra). Nos, ebben a szerelmi vígjátékban **Varga Vilmos** és **Horváth (Savó) Annus** volt a főszereplő.

Még ma is világosan látom magam előtt a zárójelenetet: Vilmosnak mérget kellett innia szerelmi bánatában, lerogynia a székre és így meghalnia. Ő viszont véletlenül úgy esett a székre, hogy az felborult vele és ezzel még hatásosabb lett az öngyilkossági jelenet.

Nagy tetszést váltott ki a közönség soraiban. Ránk meg a csinos és szép idomú **Kovács Loli** magyar szólótáncá hatott különösen.

A ZSIDÓ GYEREKEK EGYKORI HÁZA, TÁGAS IVÓVAL, TÁNCTEREMMEL ÉS SZÍNPADDAL

Még azonban ezt is megelőzően az, amikor közvetlen fellépése előtt, a függöny mögött megjelent közöttünk, stilizált magyar népviseletben: fehér blúz, piros mellény, zöld szoknya, piros csizma. És ekkor a rendező (Bunford György) felé fordulva perdült néhányat, de olyan ravaszul, hogy mi is lássuk alsoneműjét.

A régi színjátszók még tevékeny tagjainak búcsúelőadása tulajdonképpen később következett be. Ez 1946/47 telén volt, amikor a *Karikagyűrű* című népszínművet adták elő, szép sikerük volt, mert Bánátopolyára is meghívták őket. Bunford Gyuri volt itt is a főszereplő, a többiek pedig **Pethő Irma**, **Papp Viktória**, Bunford István, Csömöre Józsi és Pozsár Gyuri. Aztán a régi lelkes gárda 1947-től átadta helyét, egy feljövő, szintén lelkes, fiatalabb nemzedéknek. És ez már sokkal könnyebben boldogult! Hiszen a rendszer is segítette: jelentős anyagi támogatást kapott a községtől, a tartománytól.

Nem csupán a belépőjegyek árából kellett megélnie. Sajnos, úgy a nyolcvanas évek derekán, ennek is vége szakadt, s a műkedvelő színjátszás ismét a régi gondokkal kezdett küzdeni. Ám a lelkesedés tüze újra és újra fellángolt...

TÖRKÖLY István 2000. Műkedvelő színjátszás In: *Hívjuk az élőket, siratjuk a holtakat.* Szaján története, Felelős kiadó: Sebő Géza, Toronto, Ontario, Canada, 207–211. o.

A találkozó nem tréfa

Ma a Találkozó színpadán

VÉGÉHEZ ÉRT A TALÁLKOZÓ „VERSENYPROGRAMJA”

Az utolsó két előadás következik a XXV. VMASZT repertoárjából. A mai napon két egyedülálló csapat egyedülálló világával ismerkedhetünk meg. A magyarkanizsai társulat előadásának különlegessége, hogy a rendezők a társulat saját improvizációi alapján állították színpadra a darabot. A tóbaiak pedig fordulatokkal teli, izgalmasnak ígérkező tragikomédiával várnak bennünket.

Október 20., szerda, 17.30 óra

Együtt Veled Értük Értelmi és Testi Fogyatékosok Érdekeit Védő és Segítő Egyesület, Mázlisták, Magyarkanizsa

A magyarkanizsai Együtt Veled – Értük Értelmi és Testi Fogyatékosok Érdekeit Védő és Segítő Egyesület már több mint tíz éve keresi a kapcsolatot és építi a hidat az átlagpopuláció és a fogyatékkal élő emberek között.

Az egyesület színtársulatának tagjai 2017-ben adták önmaguknak a *Mázlisták* nevet.

Előadásai személyes találkozásoknak biztosítanak terepet. Olyan fiatalemberek nyilatkoznak meg bennük, akiknek alig van hangjuk a közösségben, szinte soha nem állhatnak ki önmagukért. A színpadon olyan örömeknek, kétségeknél és félelmeknek próbálnak hangot, formát adni, melyekről nem – vagy csak elvéve – beszélünk.

A komplex próbafolyamatok során a drámapedagógia, a művészetterápia és az improvizáció elemeit is felhasználva alakult ki az

a különleges színházi nyelv, melyen az előadók saját maguk nevében, de magukat nem kiszolgáltatva szólalhatnak meg.

A Mázlisták társulat bemutatja:

Menyegző (40') – készült a társulat improvizációi alapján
Dráma

Szereplők:

Apci Ágota
Beszédes Andrea
Engi Livia
Fehér Slavica
Kávai Eleonóra
László Károly
Szalma Zsombor
Vásár Róbert
Váradi László

Csoportvezetők: Kávai Eleonóra és Mácsai Mónika

Rendezte: Tomin Kis Anikó és Oláh Tamás

2021. október 20., szerda

Október 20., szerda, 20.00 óra

A Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportja, Tóba

A tóbai színjátszók több tíz éves múlttal rendelkeznek. A jelenlegi tagok száma 26. Rendszeres résztvevői a Találkozónak. Vajdaság magyarlakta településein is ismertek, hiszen az elmúlt húsz évben sok helyen színpadra léptek. Az idei évadban a társulat egy másik műfajjal próbálkozott meg. Az eltérő életkorú szereplők között nagyon jó az összhang és a szolidaritás: a tapasztaltabb szereplők tudása és a fiatalok lelkesedése alakítja ki a közös egységet. Csoportjukat többször díjazták az Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozásán, ahol rendszeresen fellépnek.

A társulat eddigi díjai a Találkozón:

2009 – Ferenczy Ibolya-díjban (a legjobb női főszereplő) részesült Lackó F. Erzsébet, Kató szerepének megformálásáért a Békeffi István – Stella Adorján: *Jöjjön elsején!* című előadásban

2010 – Közönség-díj Illyés Gyula: *Tűvtevők* című előadásért. Rendező: Tóth János.

2011 – Közönség-díj Török Rezső *Mennyaszonytánc* című előadásért.

2013 – a Szilágyi László-díjat (a legjobb férfi főszereplő) Slómó megformálásáért Szántó Tivadarnak ítélte oda a zsűri. A kiváló alakítást a *Kilencen mint a gonoszok* című előadásban nyújtotta. Ezenfelül Nagy István-díjban részesült (legjobb férfi mellékszerepért) Baka András, aki Franklin Benjamin szerepébe bűjt ugyanebben az előadásban, valamint a Közönség-díjat is hazavihették ebben az évben is.

2014 – Nagy István-díjat kapott Laboda Péter szerepéért Ferkovics József a *Naftalin* című előadásban

teremtő tevékenységéért.

2018 – a zsűri Összefogás díjban részesítette a tóbaiakat az *Indul a bakterház* című darab igényes kivitelezéséért.

2019 – a zsűri Magyar Piri-díjjal tüntette ki Lackó Farkas Erzsébetet, a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportjának tagját a *Meghalsz, Banya!* című előadásban a Banya szerepének megformálásáért.

A Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportja bemutatja:

Kéri Ferenc:
Ganédomb (60')
Népi tragikomédia

Szereplők:

Jóska, a férj – Szántó Tivadár
Bözsi, a felesége – Lackó Farkas Erzsébet
Terka, a lányuk – Szabó Melánia
Teri mama, Bözsi anyja – Tóth Anna
Pista, a béres – Samu Tibor
Döme, a csendőr – ifj. Detki Antal

Technika: Kiss Zoltán

Díszlettervező: Baka András

Kellékes: Palatinus Ervin, Palatinus Melinda, Sípos János

Súgó: Bokor Vivien

Rendezte: Lackó Farkas Erzsébet

Két hölgy boxmeccse

A NAGYBECSKEREKI MADÁCH AMATŐR SZÍNHÁZ MIRO GAVRAN AZ ELNÖK SZERELMEI CÍMŰ ELŐADÁSÁNAK ZSŰRIZÉSE

A Madách Amatőr Színház nem először hoz duodrámát a Találkozóra. A XXII. Találkozón Balázs György és Jenovay Lajos szerepelt a Talányos variációk előadással, melyet szintén Lilijana Ivanović rendezett. A rendező sajnos a tavasszal elhunyt, ám az előadás már korábban, 2019 őszén elkészült, tavaszig tájoltak is vele, ez volt kb. a 15. előadása. A színház évente legalább két előadást hoz ki, egy kevés és egy sokszereplőst, azaz egy nagyszínpadi és egy kamaraelőadást. A következő kettőt még ez év végéig szeretnék kihozni – tudtuk meg a társulatvezetőtől. Reakció erre a kiejelntésre a Madách-stábtól: mennyit?!

Az értékelést **Ágoston Pribilla Valéria** kezdte, aki elmondta, mennyire nehéz az előadás után azonnal beszélni és értékelni, hiszen épp a látott előadás is olyan, aminek le kell ülepedni. Mivel ketten voltak a színpadon (**Rontó Márta** Silviya szerepében és **Kamrás Szonja** Martha Washington szerepében), ezért nagyon oda kellett figyelniük a másik minden egyes rezdülésére. A szöveg nagyon izgalmas, ugyanakkor nagyon nehéz is: két ember találkozására, két nő szerelmi, emberi indulatokkal és fordulatokkal teli beszélgetése. Ennek a találkozásnak különböző fokozatai vannak: visszafogottság, amikor a két nő találkozik egymással, majd később fokozatosan sejlenek fel a rejtegetett dolgok, majd jön a vallatás, a beismerés, az egymás méregetése, majd a bocsánatkérés. Mindezzel megbirkózni egy ilyen kamaraelőadásban nagyon nehéz dolog. „Azt hiszem, ti maradéktalanul eleget tettetek ennek a kihívásnak. Én végig feszült figyelemmel lestem minden szavakat, minden mozdulatokat, tehát ilyen értelemben engem nagyon lekötött ez az előadás, és a végén úgy el is érzékenyültem, bevallom, mert megkapó volt, ahogy a szöveggel, ahogy az érzéseitekkel bántatok, és ahogyan mozogtatok a térben, tehát ott is éreztem egy komoly kidolgozottságát az előadásnak. Ahogyan megérkezett Szilvia, a távolságtartás, a fokozatos közeledés, ahogyan először csak a kanapé karfájára ül, utána Márta felkínálja, hogy üljön mellé. Ahogyan az elhallgatott dolgok felszínre kerülnek, úgy közeledik ez a két nő egymáshoz, ugyanakkor el is távolodnak egymástól gyakran.” Valéria szerint Márta és Szonja jól bántak a szünetekkel, bár néhol már vártuk, hogy megszólaljanak. Azt viszont mindhárom zsűritag megállapította, hogy mindkét játékos nagyon szépen beszélt a színpadon.

ELLENPÓLUSOK

Vali mondandójára **Balázs Áron** kapcsolódott rá: ahogyan a monodrámában egy, úgy a kétszereplős drámánál csupán két ember tartja fenn a figyelmet, két személyiség egymásnak feszülése. Az egyik hordoz egy titkot, amit mi, nézők csak egy bizonyos idő után tudunk meg. Valójában szerepeket játszanak attól függetlenül, amik: a feleség és a szerető. Emiatt nagyon nehéz és tiszteletreméltó munkát láthattunk ma a színpadon, ugyanakkor nagyon nehéz ezt feszesen tartani, nagyon sok energia kell hozzá, elemi összecsapásnak kell lennie. Jók voltak a szünetek, a zene is alágyített, tudta növelni a feszültséget, de még több belefért volna. A csendben is iszonyatos vibrálás kell, hogy jelen legyen. Az egymás méricskéléséből is lehetett volna több, mindketten lovon voltak, mindketten győztesnek érezték magukat, de nem lehet folyamatosan két egyforma energia a színpadon, mert a közönséget pont az fogja meg, ha az egyik szereplőnek a másik végre megmondja a magáét, a másik meg rákontrázik. Ez a pulzálás, ez a fent is, lent is hiányzott. Hajlamos az előadás arra, hogy egy generálhangulatot vigyen magával. Megjelenik a gyász, a két nő feketében, szomorúak a körülmények, de ebbe nem szabad

beleülni, mindig akkor erősebb, ha a kontrájára megyünk. Áron elbírta volna akár egy-két kacajt is, nem feltétlenül vidám pillanatot, de valamit, ami elűt ettől, ami a kontrája, mert akkor még erősebb tud lenni. Áron is megemlítette a karfára ülést is, hiszen az 1700-as éveket írjuk, nem szobalányokról beszélünk, hanem két magasrangú hölgyről, az etikett bizonyos szabályokat előírt ekkor, a partner leeregélhette volna ezt a helyzetet, hogy nézd má' ez meg mégis mit gondol magáról, hogy csak úgy odaül, ha ezt így alátámasztják, akkor viszont elfogadjuk. A történet valóban izgalmas, hiszen visz magával, kíváncsiak vagyunk, ki mit rejteget. „Ez nekem egy boxmeccs.” Vali az értékelés végén erre visszacsatlakozott, az érzelmi oszcillációra szerinte is rá kellene még lapátolni, de valószínűleg a zene is rájuk ragaszt egy alaphangulatot.

A ZENE MINT ERŐSÍTŐ ELEM

Áron az előadás zenei világára tért még ki: korban nem passzolt a darabhoz, a rendezőnő hangulatot akart vele, általa közölni. Áron meglátása az volt, hogy voltak részek, ahol nagyon jól működött, de voltak olyan részek, amit viszont egyáltalán nem segített meg.

Brestyánszki Boros Rozi Louis Armstrong *What a wonderful world* című videoklipjével példálózott: míg a dal szövege egyértelműen pozitív, addig a képi világa pont az ellenkezője, a háborús világ, a bombázások, szörnyűségek. De ettől erős ez a videóklipe: a szöveg és a zene teljes ellenpontja a képi világ, s ez a két ellenpont ad együtt olyan hatást, ami miatt az ember kezén feláll a szőr. Sokszor izgalmas ezzel élni: nem a meglévő hangulattal megegyező elemet használni, nem cukrozni a mézet, hanem ellenpontokat használni. Ebben az előadásban gyakran érezhető volt, hogy pontosan ugyanazt a hangulatot hozza a zenei világ, mint amilyen világot látunk a színpadon. A darab elején a két nő kimért egymással, holott tudjuk, hogy feleségről és szeretőről van szó, a közös szeretett férfi hunyt el, így valószínűleg „a suba alatt vulkánok forrnak”. A zene ezt a belső hangulatot teremtheti meg.

TEMPÓ ÉS FOKOZÁS

Rozi kitért még arra, hogy a párbeszédnek nem mindig voltak hitelesek, mert sokszor maradt egysíkú a szövegmondás: sokszor tetették le a pontot a mondat végén, sokszor hiányoztak az indulatok. Volt olyan jelenet, ahol a gesztusrendszer, a mozdulatsor megvolt, de ugyanazzal a tempóval sétált körbe-körbe, és ugyanazzal a tempóval mondta a színész a szöveget végig, végig ugyanúgy tartotta a szüneteket a beszédben, holott a jelenetnek

volt, lett volna fokozódása. Ha a szüneteket fokozatosan rövidítette volna, ha fokozta volna a tempót, akkor érte volna el azt a hatást, amire a jelenetnek ki kellett volna futnia. Az előadásban vannak kis robbanási pontok, ahol elhangzik, egy sikoly, egy ordítás, de nem éri el a kellő hatást. És nem biztos, hogy ennek a hangerő a titka, mindinkább a tartalom, az, hogy az a sikoly megszülessen, s a nézőbe hasíthatson, ahhoz energiában el kell jutni arra a szintre, hogy abból robbanjon ki.

SZÍNÉSZI SZABADSÁG VS. RENDEZÉS

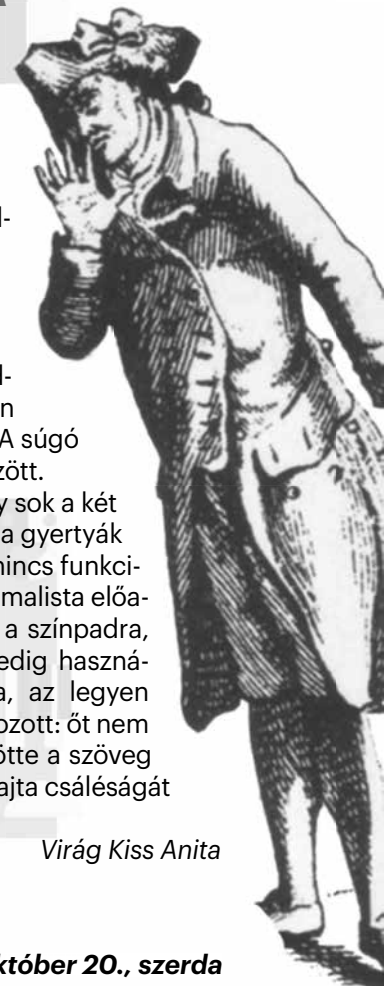
Rozi feltette azt a költői kérdést, hogy hol a színészi szabadság, és hol a rendezés határa. Mekkora színészi szabadságot enged a rendező? Rozinak sokszor volt az az érzése, hogy agyon volt rendezve, koreografálva az előadás, hogy minden mozdulatukat megtervezte a rendező, s jó lett volna többet látni a játszók-ból, alkalmanként valószínűleg megsegítette volna a jeleneteket a színész saját energiája, saját mozdulatai, tempója. Ingmar Bergman-nak vannak olyan lassú filmjei, mint amilyen ez az előadás, de ott a végén vér folyik. Itt ez a vér néha hiányzott. Rozi **Rontó Márta** fanyarságát emelte még ki, Valival nagyon bírták, de a két nő nem ugyanazzal az energiával operál, hanem egész mással, s ez nem mindig jutott kifejezésre.

JELMEZEK, DÍSZLET ÉS A REJTÉLYES HARMADIK SZEREPLŐ

Rozi kiemelte még a jelmezek igényességét, de a díszlet felállításával és praktikusságával volt némi gondja. A technikus elmondta, hogy a díszlet kisebb helyre lett tervezve, a paravánok másként állnak eredetileg, nincs közöttük rés. Áron még korábban elmondta, hogy tény, hogy ő nagyon várta a harmadik szereplőt. A sűgő kilátszódt a paravánok között.

Rozi azt is kiemelte, hogy sok a két asztal, a kanapé, a két fotel, a gyertyák – sok kelléknek, díszletnek nincs funkciója, sok kettejükre. Egy minimalista előadásba csak azt kell bevinni a színpadra, amit használunk is, amit pedig használunk, annak legyen tartása, az legyen szép. Vali erre visszacsatlakozott: őt nem zavarta, mert annyira lekötötte a szöveg és a játék, hogy a díszlet effajta csáléságát nem is vette észre.

Virág Kiss Anita

A fúzió nem csak a dzsesszben működik, hanem Temerinben is

A TEMERINI SZIRMAI KÁROLY MAGYAR MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET, JÁCCUNK TRUPP CSOPORTJÁNAK, RÓKUS ZOLTÁN: TYÚKLÉTRA (AVAGY MI CSOROG A NYAKUNKBA) CÍMŰ ELŐADÁSÁNAK ZSŰRIZÉSE

Aki ismeri régebről az egyesület színjátszó múltját még a Trupp alakulása (2017) előttről, és aki figyelte a már megszületett társulat munkáját, az akkor még csak fiatalokkal működő formájában, annak nagyon tisztán kirajzolódik, mennyire szép fúzió alakult ki a két társaság vegyülésével. A legjobbat hozzák ki egymásból, tanulnak egymástól, szépen, plasztikusan olvadnak egybe. Mind rendezésileg, mind színészi alakításokban, mind technikai lebonyolításban tökéletes előadás tanúi lehettünk, így a zsűrizés hangulata is kötetlen és nagyon felszabadult volt.

Fábián Móni moderálásában zajlott a beszélgetés. Feltette a költői kérdést:

Miért élveztük ennyire ezt az előadást? S meg is válaszolta: mert láttuk a társulaton, hogy mennyire jól érezték magukat, és ez az energia átragadt ránk is!

Varga Flórián, az egyesület elnöke beszélt a próbafolyamat mikéntjéről, szerepcserékről, hosszabb kihagyásokról... ezek a dolgok, a színjátszás szeretete mellett, közösek sajnos, majdnem valamennyi társulat életében... ez egy ilyen év volt. Mindezek ellenére 2021 májusában mégis sikerrel megtartották a bemutatót.

– Ez a fiatal és idősebb csapat elég jól összeverődött! Azt hiszem, megtaláltuk a közös nevezőt, ez elsősorban a rendező, **László Sándornak** köszönhető, aki ezt összehozta. A próbák jó hangulatban teltek – és a társulattól itt kitör a nagy nevetés –, kivéve amikor nem! – fűzi hozzá Varga Flórián.

A zsűri tömör és elégedett értékelése következett:

Balázs Áron látta már az előadást ezt megelőzően a röpríz alkalmával. –

– Felírtam három dolgot, aztán egyszerűen megállt a ceruzám, mert azt éreztem, en-

nek nincs értelme, ott akarok lenni, részese akarok lenni a történetnek. Akarok figyelni, akarok követni... Szeretem ezt az energiát, ami ebből a közös munkából árad. – ecsegtelte, majd hozzátette, hogy azért a szöveg, a párbeszédek érthetőségével nem volt viszont kibékülve. – Írva, adva van ez a pongyola szöveg, az utca emberének a nyelvezete. Viszont színpadon azt is értenem kell! Pozitív példa, a szomszédasszonyok (**Nemes Edina** és **Lakatos Klára**) jelenetei; minden szavukat, mondatukat tisztán értettem, hallottam! Ugyanez vonatkozik a dalszövegekre is: azt is értenem kell, mert ezek beszélő dalok, van mondanivalójuk, és sajnos csak a háromnegyedét sikerült elcsípniem, ami kár, mert információt tartalmaztak. (Ehhez a meglátáshoz Valéria egyetértéssel csatlakozik a későbbiekben – a szerkesztő megj.). Ennyi hiányérzetem volt, de egyébként le a kalappal, köszönöm az előadást.

Ágoston Pribilla Valéria értékelése következett a sorban, aki örömét fejezte ki, hogy ilyen szép számú társulatot lát színpadon.

– Beszippantott az előadás már a legelején. Ami csodálatos volt benne, hogy olyan színpadi jelenléteket volt, hogy azt egyszerűen nem is tudom milyen jelzőkkel illetni... mindenki, minden pillanatban jelen volt! Ezért külön dicséret illet benneteket is, meg a rendezőt is a színészvezetéséért. Szédületes tempó, színpadkép, jelmezek, minden annyira klappolt!

Brestyánszki Boros Rozi szintén elragadtatását tudta csak kifejezni:

– All together, minden jó volt! Az előadás, a hangulata, lendülete, a pajkossága! Ha részletekbe akarok menni, akkor az fantasztikus, hogy egy társulatban ilyen színészi kapacitás, és ilyen széles palettájú korosztály van. Erős, pontos, fegyelmezett alakításokat láttam, miközben ez egy vígjáték, és az sokszor csábít, hogy elmenjünk ripakodásba, de nagyon finoman csináltatok, és halálosan viccesek voltatok! – Nemes Edinának, oly annyira sikerült magára öltenie Jucus, a szomszédasszony karakterét, hogy Rozi, nem ismerte fel civil öltözetben, kereste a színésznőt, ezen is jót derült a csapat.

– Két szót akartam a díszletről. Azonfelül, hogy nagyon átgondolt, le a kalappal! – **Lakatos Klára** nemcsak mint színész, Mari, a másik szomszédasszony szerepében vett részt az előadásban, hanem mint díszlettervező is, férjének, **Lakatos Istvánnak** pedig mint kivitelezőé az érdem.

– Nagyon szépek voltak a koreográfiák is (**Crnkovity Gabriella**).

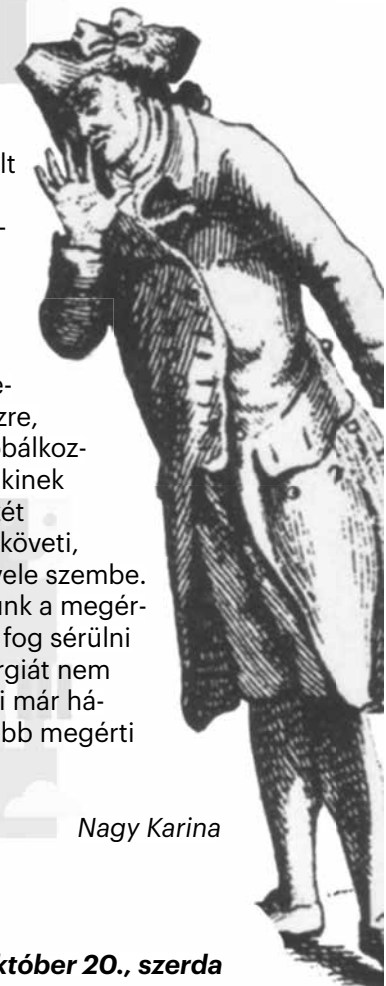
Egy kitérő erejéig egy általános és fontos szabályra hívta fel a színészek figyelmét:

– Meg kell tanulni, nemcsak a saját, de a partner szövegét is. Ettől nem lyukad ki a jelenet, hogy túl nagy szünetet hagysz, valamint nem beszélek rá a másik szövegére, ami-

től nagyon civilnek hat a párbeszéd. Felmerült bennem valami, ez egy nagyon komplikált szöveg, nagyon komplikált a cselekményvezetése. Végig tudják követni a szálakat a nézők ott, ahol játsszátok?

László Sándor válaszolt a kérdésre:

– Igen, agyonbonyolította a Rókus (**Rókus Zoltán**, a darab szerzője)... Nem biztos, hogy ő maga el tudná mesélni – és erre hatalmas derűltég lett a teremben. ☺ – Azt vettem észre, hogy a nézők egy ideig próbálkoznak: akinek sikerül, jól jár, akinek nem, az elengedi ezt a részét a dolognak, és csak a bulit követi, illetve kacag, ha poén jön vele szembe. Attól tartottam, ha ráfekszünk a megértetésre, akkor a dinamikája fog sérülni a dolognak, és ezt a jó energiát nem akartam beáldozni. Volt, aki már háromszor is nézte, legközelebb megérti majd, hogy ki, kicsoda.

Nagy Karina

Pénteken a Találkozó színpadán

DÍJESŐ - VÉGÉHEZ ÉRT A XXV. VAJDASÁGI MAGYAR AMATŐR SZÍNJÁTSZÓK TALÁLKOZÓJA

25. évfordulóját ünneplő Színjátszó Találkozónk díjkiosztó ünnepséggel és a Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának vendégjátékával zárul – a nagysikerű Fekete Péter című előadást láthatja tőlük az ünneplő közönség.

Október 22., péntek, 18.00 óra Ünnepélyes díjkiosztó gálaműsor

Átadásra kerül a 2021-es találkozó két fődíja:

- a Pataki László-díj a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért és
- a Bambach Róbert-díj a legjobb alternatív/új formákat kereső előadásért.

További díjak:

Garay Béla-díj a közösségteremtő tevékenységért • Szilágyi László-díj a legjobb férfi főszereplőnek • Ferenczy Ibolya-díj a legjobb női főszereplőnek • Nagy István-díj a legjobb férfi mellékszereplőnek/epizodistának • Magyar Piri-díj a legjobb női mellékszereplőnek/epizodistának • Szántó Róbert-díj a legjobb színpadi beszédért • Közönségdíj • különdíjak.

Október 22., péntek, 19.00 óra A Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának vendégjátéka

Somogyi Gyula – Eisemann Mihály – Zágon István: *Fekete Péter* (150')
Zenés vígjáték

Rendezte: Mezei Zoltán

Az előadásról: Pierre Lenoir egy hétköznapi, egyszerű fiatalember. Egyetlen különlegessége van: ő a Fekete Péter, azaz a világ legpechesebb embere. Szerencsére. Mert így történhet meg, hogy sok-sok kipróbált munka után elszegődik inasnak, és megismerkedik munkaadója, vagyis Lucien Ouvrier húgával, Colette-tel – és Lucien is megismeri Claire-t, a fiatal gépirólányt... Szerelem, zene, tánc, egy cseppnyi fájdalom, és sok-sok örömteli kacaj.

A szabadkai Népszínház Magyar Társulata hat színész bravúros játékkal mutatja be a közel húszszereplős darabot – és elsöprő kalandot ígér egy rajzolt, de eleven világba.

A XXV. Találkozó szakmai zsűrije

ÁGOSTON PRIBILLA VALÉRIA

Nemesmiliticsen született, majd családjával Szabadkára költözött. A gimnáziumi évek alatt **Horváth Emma**, **Sebestyén Tibor** és **Bambach Róbert** csoportjaiban, irányításával foglalkozik versmondással és színjátszással.

Diplomás magyartanárként pályáját a műszaki középiskolában kezdte, tizenöt év után átkerült a közgazdasági középiskolába. Majd a Gyermekszínház igazgatójává nevezik ki, ahol művészeti vezetőként nagy hangsúlyt helyez a vajdasági és a kortárs magyar gyermekirodalom színpadi bemutatására. Művészi-szakmai koordinálása mellett olyan meghatározó előadások jöhettek létre, mint *A szegény csizmadia* és a *Szélkirály* című táncjáték, a *Rozsdaszínország aranya* című előadás és így tovább. A társulat elnyerte a szabadkai Nemzetközi

Gyermekszínházi Fesztivál fődíját. A szabadkai Városi Könyvtár igazgatóhelyetteseként vonult nyugdíjba. A vajdasági magyar irodalom és színjátszás területén szerzett kimagasló és elévülhetetlen érdemeiért, valamint szervezői aktivitásáért Magyar Arany Érdemkeresztel tüntették ki.

A műkedvelő színjátszást szerencsénkre régóta figyelemmel kíséri, nemcsak mint a Találkozó zsűritagja, de ugyanúgy a diák-színjátszók fesztiválján is több ízben volt tagja a szakmai bizottságnak. És habár számtalanszor felidéztek azt a millió pillanatot, amellyel a színművészetben és az előadóművészetben megajándékozta a közönséget, ő mégis kiemelte, a zsűrizések és bemutatások alkalmával ne mint előadóművészt, hanem mint tanárnőt említsük.

BALÁZS ÁRON

Sterija-, Pataki Gyűrű-, Jászai Mari-díjas vajdasági magyar színművész

Bajmokon nőtt fel, ahol amatőr színészként Baráncius Zoltán szárnyai alatt kipróbálhatta magát különböző szerepekben és megszerette a színházat. Középiskolai éve alatt meghívást kapott a Tanyaszínházba, miután végleg ez a pálya mellett döntött. 1995-ben felvételt nyert az Újvidéki Művészeti Akadémiára, ahol 2004-ben diplomázott Hernyák György és László Sándor osztályában. 2005 óta tanársegéd az Újvidéki Művészeti Akadémián.

1998-tól az Újvidéki Színház társulatának tagja 2016-ig.

Játszott még a Veszprémi Petőfi Színházban, Tatabányán, a Jászai Mari Színházban, Budapesten, a Bárka Színházban, a Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színházban, a Szegedi Nemzeti Színházban, Szabadkán, a Népszínházban, valamint a Kosztolányi Dezső Színházban, a Zentai Magyar Kamaraszínházban és az Újvidéki Szerb Nemzeti Színházban.

BREŠTYÁNSZKI BOROS ROZÁLIA

Azt kérték, írjak egy rövid, motiváló életrajzot, de én arról tudok írni, hogy engem mi motivál. Középiskolás voltam, amikor emlékeim szerint először jártam színházban. Szabadtéri előadás volt, és az egyik színész méteres közelségből nézett szembe velem. Talán Árok Feri volt, már nem emlékszem. A színház élményére azonban igen. És nem sokkal később, nagyjából hónapok múlva, már magam is rendeztem, színházat akartam csinálni. Azt is tettem. Mintha tudtam volna, hogyan kell. Ma sem tudom. Pedig huszonnégy éve ez a hivatásom is. Voltam közönszervező, művészeti titkár, rendezőasszisztens, díszletasszisztens, plakáttervező, kellékgyártó grafikus, webmester, dramaturg, írtam cikkeket, esszéket, könyveket, színháztörténetet, drámákat, sőt, egy kézikönyvet is arról, hogyan kell színházat csinálni. Pedig nem tudom. Annyit tudok, a jó színházcsináláshoz kíváncsiság, alázat, bizalom, szorgalom és szeretet kell. Mindezt nagykanállal kapom Közöttetek, ahová idén tizenegyedszer hívtak vissza zsűrizni. És engem ez motivál, ez a kivételes erejű közösségi alkotás, aminek itt, az Amatőr Színjátszók Szemléjén lehetek tanúja és részese. Köszönöm!

A találkozó nem tréfa

Nemcsak szellemi, de érzelmi tartalmat is ad az életnek

Kamrás Szonjával, a nagybecskerei Madách Amatőr Színház társulati tagjával beszélgettem kezdetekről, színjátszásról és érzésekről. A beszélgetés egy nagyon fontos üzenetet is közvetít: szeresd, amit csinálsz, mert szeretet nélkül nem megy!

Olvassátok szeretettel Szonja gondolatait! ☺

– Mióta tagja a Madách Amatőr Színház társulatának? Mi motiválta abban, hogy színjátszó legyen?

– Tulajdonképpen ez nagyon régre nyúlik vissza. Nagyon szerettem iskolás koromban szavalni, mert nagyon jó érzésekkel töltött el, és elég sikeres is voltam a szavalóversenyeken. Középiskolás koromban viszont magával ragadt a színház. Kopeczky László *Antik komédiájához* kerestett a rendező, **Fischer Károly** szereplőket, fiatalokat. S valahogy tetszett nekünk az, amit láttunk, s az a gondolat, hogy színészek között lehetünk, így jelentkeztünk, s nagyon jó hangulatú volt a találkozás velük. Rögtön kaptam egy elég komoly szerepet, és az elkövetkezendő pár előadásban rendszeresen részt vettem. Amikor Újvidékre kerültem egyetemre, abbamaradt mindez. Persze ment az élet, folyt tovább, de színjátszás nélkül. Nagyon sokáig

nem szerepeltem, de amikor felkaptak lettek az operettek... – én énekelni is nagyon szerettem, abban az időszakban nagyjából tíz operettet rendeztünk. Ezután egy hosszabb szünet következett ismét, és ez a darab, amit ma láthattak, úgy jött az életembe, hogy hiány volt a csapatban, valaki visszaadta a szerepet, és valakinek eszébe jutottam, így megkerestek. Szerepelni már nagyon rég szerepeltem, klasszikus színdarab előadásban, de örömmel elvállaltam. Nagy kihívás volt számomra, mert az ember egészen más negyven év után, nem ugyanaz, mint középiskolás korában. Nagyon kíváncsi voltam magamra, hogy milyen leszek, végig tudom-e majd csinálni, de sokkal könnyebben ment, mint középiskolás koromban. Valahogy az a magabiztosság, amit az ember az élete folyamán összegyűjt, az erőt ad ahhoz is, hogy a színpadon magabiztosabban, akár lazábban tudjon játszani. Nekem nagyon sokat adott Martha szerepe, mert megérezhettem a különbséget az akkori énem és a jelenlegi között.

– Ez egy nagyon izgalmas út lehetett. Mi az, amit nagyon szeret ebben a világban? Miért szeret színpadra állni, vagy miért szeretett? Akár összehasonlítva a középiskolás énjét a mostanival. Ha egy valamit kellene kiemelni, mi volna az?

– Az érzések. Az ember nagyon sokszor érez valamit, és nem tudja, hogy mit érez, meg hogy miért érzi azt. Ezeknek a színdaraboknak, mint nézőnek és mint szereplőnek is, az a lényege, hogy felszínre hozza, megmagyarázza, értelmet adjon a különböző viselkedésformáknak. Azt gondolom, hogy ez nagyon fontos, mert nagyon sok ember éli le az életét úgy, hogy nem tudja megérteni, kezelni az érzéseit, érzelmeit, és talán van egy furcsa viselkedése is. Közben itt van számunkra a színház, melynek segítségével meg lehetne magyarázni saját magunknak is azt, hogy miért vagyunk olyanok, amilyenek. Az a legfontosabb ebben az egészben, hogy ad egy tartalmat, egy érzelmi tartalmat az életnek. Ez a színdarab is nagyon jót tett nekem, mert egyes dolgokon elgondolkozol a hatására. Van egy szöveg, és ezt neked interpretálni kell, valamilyen módon elő kell adni, de ahhoz meg kell, hogy értsd a szöveget, hogy elő tudd adni. Ez a fajta megértés elengedhetetlen a színjátszásban.

– Kedves Szonja, Ön mit üzenne a színjátszó társulatoknak?

– Szerintem az üzenet az, hogy az emberben ez vagy van, vagy nincs. Vagy van rá igénye, vagy nincs. Ha van rá igény, akkor csinálni kell, és csak úgy érdemes, hogy ha az *belülről fakad*. Ez nálunk családi szójáték, mert nagyon szeretjük a *Csini Baba* című filmet, és abban hangzik el ez a mondat, hogy „*hát, ha belülről fakad, akkor azt csinálni kell*”, és tényleg ez a lényeg. Aki viszont csinálja, az csinálja rendszeresen, ne felemásan, mert ha vállalod, akkor tényleg vállald be, hogy mindig ott vagy rendszeresen a próbákon, mert ez egy nem könnyű munka, sokszor nagyon nagy teher is egyben, így amatőr szinten, mert ez nagyon sok próbával, nagyon sok idővel, nagyon sok önfeláldozással jár.

Fábián Móni

„Valamikor én tanítottam nekik valamit, most pedig együtt tanulunk tovább.”

A temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Trupp színésznőjét, Petrő Ildikót kérdeztem, aki 2017 óta, vagyis a kezdetektől, a megújulás óta játszik a társulatban. Színház iránti elhivatottsága viszont ennél jóval előbb kezdődött: a Trupp előtt volt sűgő, kellékes, ünnepi műsorok szereplője és megálmodója, vagyis egy igazi színházi öregmotoros, a maga fiatalságával!

– Mindenki életében van egy első: példakép, tengerparti nyaralás, szerelem... és sorolhatnám. Mi volt neked az a kezdő löket, ami után úgy döntöttél, belevágsz, színpadra lépsz? Valamint, mi volt az első színpadi élményed színészként?

– Akkoriban kellékes és sűgő voltam egy darabban. Az egyik főszereplő sokat hiányzott, mivel én kívülről tudtam minden szöveget, sokszor beugrottam helyette. Akkor fejeztem a középiskolát, kezdtem az egyetemet, ennek már több mint 10 éve! Egy váratlan pillanatban, **László Sándor** azt mondta nekem, hogy „ezzel kéne foglalkoznod, nem csak a háttérben”. Igazából sosem gondoltam magamról, hogy tehetséges lennék... Viszont, volt a színházban egy csoportom, ami gyerekekből állt. Valójában játszottunk, de készítettünk mini kis darabokat is, például farsangra, vagy csak egyszerűen a szülőknek. A cél az volt, hogy csináljunk együtt valamit! A Szirmaiban a néptáncra fektették a hangsúlyt, és a foglalkozásokból kiindulva jött az ötlet, hogy csináljuk a prózai részét is valahogy. Most kissé elkarnyodtam, de mindjárt körbeér a szál. Tehát, amikor elindította László Sándor az egészet, eldöntöttem, hogy már miatta is, azért mindenki tudja, ki László Sándor, csatlakozom a *Trupphoz*. Azok a gyerekek pedig, akikkel

én foglalkoztam, felnőttek közben, és most itt vannak velünk. Valamikor én tanítottam nekik valamit, most pedig együtt tanulunk tovább.

– Elmaradt próbák, szereplőcserék, lehetetlen járványhelyzet... Mi lendít túl a mélypontokon, mi motivál, hogy tovább csináld a színjátszást?

– A munkám miatt nem mindig tudok annyira a színházra, az alkotásra koncentrálni... egészségügyben dolgozom. Sok próbáról hiányoztam is... Többször éreztem a pandémia alatt, hogy nem tudok ezzel foglalkozni. Vagy fizikailag nem tudok jelen lenni, vagy itt vagyok, de a gondolataim máshol járnak. Volt egy rövid periódus, amikor egyáltalán nem is vettem részt a színházi munkában, de aztán azt éreztem, hogy jobban szeretem én ezt annál, hogy ennyiben hagyjam. Rosszabb nekem, ha nem csinálom tovább, mint az „egyszerűbb” élet, amiben csak a munkámra koncentrálnak, és a szabadidőm is több. Úgyhogy megpróbáltam ezt összeegyeztetni a munkahelyemmel. Nagyon szeretem ezeket a „gyerekeket”. Akármilyen rossz napom van, de amikor próbánk van, vagy csak összejövünk kávézni, vagy bármi mást csinálni; úgy érzem, a nap végére, hogy volt értelme felkelni. Igaz, hogy nagy a korkülönbség, igaz, hogy teljesen más emberek vagyunk, igaz, hogy nagyon különbözünk, de mégis ez az, ami összefűz minket. Azt érzed, tartozol valakihez, és azért ez most fontos!

Mit üzensz a többi társulatnak?

Hát ööööö... MUNKA, munka munka (*hangos kacagás*)! Kellő alázattal viseltetni az egész iránt. Szívből csinálni azt, amit csinálsz!

Nagy Karina

2021. október 20., szerda

A találkozó nem tréfa

Élet a faluban

Az elmúlt napok a színházról szóltak. A faluban mozgolódás van, az emberek arról beszélnek, ami az Adyban zajlik. Csoportok jönnek-mennek, a nézők szállingóznak, a szervezők rohangálnak, mi tanulók pedig higgadt fejjel, a kikapcsolódás szándékával ott ülünk a közönség soraiban, és sokat tapsolunk. Mi, iskolánk felső tagozatos tanulói csoportokban látogatjuk az előadásokat, utána kommentáljuk, lerajzoljuk és összegezzük a magyar füzetünkbe a látottakat. Nagyon jól érezzük ott magunkat. Hihetetlen látni azt a sok amatőr színészt kibontakozni, a vígjátékokat megélni, a hangulatot átérezni. Kellemes bent a légkör, finom az esti vacsi is. Néha nekem hosszúak a darabok, főleg szünetek nélkül, de kárpótol, hogy egyikben sincs humorból hiány. A faluban kevés lehetőség adott színházba járni, ezért ez a rendezvény kárpótol most bennünket az elmúlt időkért. Társaimmal így az iskolán kívüli közegben is együtt tudunk lenni, együtt művelődhetünk, és együtt szórakozhatunk. Másnap pedig a *Súgót* olvasva előszere-ttel büszkélkedünk vele egymásnak, hogy kinek milyen írása jelent meg benne. Jó lenne, ha ez az időszak még sokáig tartana, de legalábbis az, hogy a színházba járás lehetősége megadasson a közeljövőben is.

Bóka Bernadett, 5. osztály

Hétközben is telt ház Szilágyin

Napi három előadás a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XV. Találkozóján

A szilágyi József Attila Művelődési Egyesület színháztermében 250 férőhely van, amely minden este megtelik, és nem csak a hétvégén! Idős és fiatal egyaránt érdeklődve várja a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XV. Találkozójának előadásait. Nemcsak a darabok után, de másnap a péknél, az utcán is erről beszélgetnek az emberek, az általános iskola diákjai a látottakról és szülőfalujukról írnak a Súgóba.

Szilágyin, ahol a 2002-es népszámlálás adatai szerint 792 magyar nemzetiségű él, a falu lakossága, pedig 1364. (kutatásokból ismerhetjük, ezek a számadatok azóta kicsit csökkentek) délutánonként és esténként megtelik a nézőtér, még ha három előadást mutat-

sába ismét belopta a zenét, hiszen a bácskertesiek-ről a találkozót zsűrije – Ágoston Pribilla Valéria tanárnő, Brestyánszki Boros Rozália dramaturg és Csernik Árpád színművész – és közönsége egyaránt tudja már, zenés darabokat, operetteket játszanak szívesen. Munkájuk mindig rendkívül igényes (ahogyan most is), pontosak, precízek. A jelmezek

Részlet a bácskertesiek előadásából

Művelődési Egyesület előadása következett. A közönség harmadszor egy harmadik variációban nézhette meg Marth P. Ildikó Kukás guru című egy felvonásos bohózatát Lórik Gizella rendezésében. Így alkalma nyílt az összehasonlításra, melyet nagy kedvvel meg is tett rögvest előadás után.

A szerdai napon három társulat ér-

Ma a Találkozó színpadán:

15 óra: a bácsfeketehegyi Soma Felnőtt Amatőr Társulat előadásában Slawomir Mrozek: Szerenád (50') groteszk, 17.30 óra: a nemesmiliticsi Németh László Művelődési Egyesület előadásában Karinthy-Vadnay-Horváth: Kabaréfest (90') zenés kabaréösszeállítás, 20.20 óra: a topolyai Mara Amatőr Színház előadásában Háy János: A Senák (80') júdásdráma egy részben.

nek is be egy nap. Így volt ez a hétfői bemutatókon is. A bácskertesiek Sturcz József nagy műgonddal készülnek és amit látnak, az szemet gyönyörködtető. A da-

A Súgó a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozójának naponta megjelenő színlapja-tájékoztatója-kedvcsinálója. Ez évben a Kis Ferenc Általános Iskola diákjaira, tanáira és a lelkes szilágyiakra számíthat a lap a helytörténeti és egyéni alkotások terén.

Csütörtökön a találkozót színpadán

15 óra: Zentai Színtársulat, Zenta, Szophoklész: Antigóné (55') dráma, 17.30 óra: Adai Színtársulat, Ada, János vitéz Petőfi Sándor nyomán (60') népi elemekből építkező színpadi játék, 20.20 óra, Szirmai Károly Művelődési Egyesület, Verbász, Szántó Armand – Szécsén Mihály: Paprikás csirke (90'), vígjáték.

zsef Amatőr Színjátszó Csoport Móricz Zsigmond Egérfogó című egyfelvonásos rendezője Molnár József. Majd a kisoroszi Testvériség-Egység

kezik Szilágyira. A bácsfeketehegyiek egy groteszk színpadi játékot hoznak, a nemesmiliticsiek egy zenés kabarét, a topolyaiak pedig egy mai magyar drámát.

Jegyzetek

Impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXV. Találkozójának színlapja • Kiadja a szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Varga Natália munkája nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita • Munkatársak: Döme Szabolcs, Fábian Mónika, Gondi Martina, Nagy Dominika, Nagy Karina, Oláh Tamás, Sutus Áron, Székely Zsófia • A rendezvény megőrkítéséért felel: Gutási Lukács • 2021 októbere, Szaján

